

Številka: U-I-25/22-9

Datum: 10. 2. 2022

ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNIKA MARKA ŠORLIJA K SKLEPU ŠT. U-I-25/22 Z DNE 10. 2. 2022

1. Zahtevo za oceno ustavnosti vodje sindikalnih organizacij vlagajo kot volivci na podlagi petega odstavka 21.a člena ZRLI. Bistvo njihovih trditev je, da 48. člen ZDUPŠOP ne predstavlja ukrepa, ki bi bil povezan z odpravo posledic COVID-19 in zato ne sodi v materijo interventnega zakona. Predlagatelji zatrjujejo, da med ukrepom in odpravo posledic epidemije ni vzročne zveze in da gre v resnici za reformo plačnega sistema, ki jo sicer zasleduje sindikat FIDES. Državni zbor zato ne bi smel sprejeti sklepa o nedopustnosti referendumu.

2. Predlagano zadržanje izvrševanja 48. člena ZDUPŠOP predlagatelji utemeljujejo z visoko stopnjo izkazanosti zatrjevane protiuštavnosti, zaradi česar se po njihovem mnenju o škodljivih posledicah, ki bi nastale z uveljavitvijo izpodbijanega zakona niti ne sme spraševati. Predlagatelji še zgolj navržejo, da so možne tudi finančne posledice ukrepa, ker napredovanj, doseženih na podlagi 48. člena ZDUPŠOP, ne bo mogoče naknadno kar odvzeti.

3. Predlagatelji zgolj z navedbami o protiuštavnosti 48. člena ZDUPŠOP ne morejo izkazati in utemeljiti verjetnosti nastanka težko popravljivih, kaj šele nepopravljivih škodljivih posledic izpodbijane zakonske ureditve. Ali je 48. člen ZDUPŠOP v neskladju z Ustavo, bo Ustavno sodišče šele presojalo v postopku, ki bo sledil odločanju o predlogu za začasno zadržanje. Posledice finančne narave, ki jih zatrjujejo predlagatelji, tudi če bi res lahko nastale, niso nepopravljive.¹

4. Ustavno sodišče bi moralo predlog za začasno zadržanje, ki ga predlagatelji utemeljujejo s povsem zgrešenim argumentom (zatrjevano protiuštavnostjo ukrepa) in z neobrazloženo trditvijo o finančnih posledicah, *a limine* zavrniti. Namesto tega pa je večina sledila ne le ozkemu interesno pogojenemu pogledu predlagateljev, ampak je njihovi pomanjkljivi argumentaciji dodala svojo, logično vprašljivo ugotovitev, da bi izvrševanje 48. člena ZDUPŠOP, če bi se izkazalo, da je bil sprejet po protiuštavnem

¹ Glej sklep Ustavnega sodišča št. U-I-60/06 z dne 9. 3. 2006.

postopku, spremenilo temelje plačnega sistema javnih uslužbencev (9. točka obrazložitve sklepa).

5. Presoja večine popolnoma prezre širšo sliko, katere sestavni del je izpodbijani ukrep. Državni zbor v odgovoru na zahtevo za oceno ustavnosti meni, da predloga za začasno zadržanje ni mogoče upoštevati, ker verjetnost nastanka težko popravljivih ali nepopravljivih škodljivih posledic ni izkazana, po drugi strani pa opozarja na posledice, ki bi lahko nastopile v primeru zadržanja izvrševanja izpodbijane določbe. Ocenjuje, da gre v zadevi za ukrep, s katerim se naslavlja problem zmanjševanja števila zdravnikov (predvsem na primarni ravni), ki se še zaostuje. Opustitev reševanja tega, že dalj časa prisotnega problema bi v trenutnih razmerah privedla do škodljivih in nepopravljivih posledic v delovanju zdravstvenega varstva. Zagotavljanje učinkovitega zdravstvenega varstva je bistveno za varovanje življenja in zdravja ljudi in to ne le v zvezi z obvladovanjem nalezljive bolezni COVID-19, ampak tudi na vseh drugih področjih zdravstvene dejavnosti. V primeru zadržanja izvrševanja ukrepa, s katerim je mogoče problem odhajanja zdravnikov v relativno kratkem času in vsaj začasno zaustaviti, bi zaradi pomanjkanja za zdravstveno obravnavo ključnega osebja nastale posledice, katerih teža in razsežnosti bi bistveno presegle težo posledic, ki bi jih povzročilo izvrševanje ukrepa. V okviru ukrepov, namenjenih preprečevanju širjenja, omilitvi in obvladovanju nalezljive bolezni COVID-19, bi bile takšne posledice očitno nepopravljive.

6. Oceno Državnega zbora potrjujejo ugotovitve raziskave Svetovne zdravstvene organizacije (*World Health Organization*).² Raziskava, ki poteka od leta 2020 in pri kateri sodeluje 129 držav, v zaključkih tretjega dela ugotavlja, da je epidemija praktično v vseh državah sveta povzročila motnje v delovanju zdravstvenih sistemov. Posebej je poudarjeno, da je epidemija že prej obstoječe težave zdravstvenih sistemov še zaostila. Raziskava nadalje ugotavlja, da so se mnoge države odzvale na nastale težave z vlaganjem dodatnih sredstev v zdravstvene sisteme, da bi zagotovile njihovo večjo odpornost in pripravljenost za zagotavljanje javnega zdravja.

7. Epidemija je prizadela večino družbenih sistemov na raznih področjih (ekonomija, kultura, izobraževanje itd.), med njimi tudi zdravstvene sisteme. Motnje v učinkovitem delovanju zdravstvenih sistemov niso nastale le pri obvladovanju bolezni COVID-19, ampak na vseh področjih zdravstvenih dejavnosti. Eden od ukrepov za omilitev oziroma odpravo teh posledic je brez dvoma tudi ukrep, ki zagotavlja ustrezno število zdravnikov in materialne pogoje za njihovo učinkovito delo. Kako reformirati zdravstveni sistem, ali izpeljati integralno reformo ali jo izvesti po korakih, katere so prioritete in s kakšnimi ukrepi pričeti, so vprašanja, na katera mora v prvi vrsti odgovoriti medicinska in ekonomska stroka ter politika oziroma izvršna oblast.

² Third round of the global pulse survey on continuity of essential health services during the COVID-19 pandemic: November-December 2021, interim Report, 7 February 2022. Dostopno na: https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-EHS_continuity-survey-2022.

8. Naloga Ustavnega sodišča v tej zadevi glede vprašanja začasnega zadržanja je bila presoditi, ali bi zaradi izvrševanja 48. člena ZDUPŠOP lahko nastale težko popravljive posledice. Pri tem bi moralo na eno stran tehtnice dati varovanje zdravja in življenja ljudi, k čemur lahko prispeva izpodbijani ukrep, na drugo pa po moji oceni neprepičljivo možnost nastanka škodljivih posledic, ki bi bile tudi v primeru, če bi res nastale, popravljive. Tehnica se globoko nagne na stran življenja in zdravja ljudi.

Marko Šorli, l.r.
Sodnik